

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 227/05-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. októbra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť R. R., bytom D., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody L., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Slovenskej republiky a Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky v jeho trestnej veci a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. R. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. septembra 2005 doručená sťažnosť R. R., bytom D., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody L. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prerokovanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6

ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Slovenskej republiky a Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) v jeho trestnej veci.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa v dobe „od 7. marca 2004 až do 14. septembra 2004“ nachádzal vo vyšetrovacej väzbe. Jeho trestná vec bola vedená na Krajskom súde v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 1 T 1/03 a na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 2 To 25/2004.

Ústavný súd dopytom na krajskom súde (a aj najvyššom súde) zistil, že sťažovateľ bol trestne stíhaný podľa § 10 ods. 1 a) a § 8 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 1 Trestného zákona a vo veci najvyšší súd právoplatne rozhodol rozsudkom zo 14. septembra 2004. Od uvedenej doby je sťažovateľ vo výkone trestu odňatia slobody. Písomné vyhotovenie rozsudku bolo sťažovateľovi doručené prostredníctvom krajského súdu 21. januára 2005.

Sťažovateľ namietal porušenie označených základných práv („*čl. IV – Namietam, že porušiteľ hrubým spôsobom porušil moje základné práva a slobody, keď nevykonal súdne konanie bez zbytočných prietahov a v primeranej lehote*“) a navrhol, aby ústavný súd vyslovil, že tieto práva boli porušené „(*...*) Slovenskou republikou a Ministerstvom spravodlivosti SR, nevykonaním súdneho konania bez zbytočných prietahov a v primeranej lehote (...)“ Žiadal tiež priznanie náhrady škody vo výške 1 200 000 Sk.

Čím, resp. akým konaním porušila Slovenská republika a ministerstvo spravodlivosti ním označené základné práva sťažovateľ vo svojej sťažnosti neuviedol. Z obsahu sťažnosti však možno vyvodit', že porušenie práv mali spôsobiť svojím postupom „OČTK“ (orgány činné v trestnom konaní pozn.) „v trestnom konaní“. Sťažovateľ tvrdí, že „súdne konanie napriek skutočnosti, že išlo o väzobnú vec trvalo 4 roky a 6 mesiacov“ a že „neprimerane dlhá doba trvania súdneho konania a vyšetrovacej väzby mi ako obvinenému spôsobovala bezdôvodne nežiadúce a nikomu nepotrebné utrpenie“. Sťažovateľ podal „niekoľko žiadostí o prepustenie z vyšetrovacej väzby na slobodu“, no „všetky moje žiadosti príslušné súdy zamietli“. Sťažovateľ ďalej tvrdí, že „porušiteľ (...) realizoval markantné prietahy

v súdnom konaní. Mnoho mesiacov nekonal vôbec nič“. Z uvedenej dokumentácie (argumentácie) vyplýva, že aj keď sťažovateľ v petite svojho návrhu označil za zodpovedné subjekty Slovenskú republiku a ministerstvo spravodlivosti, je zrejmé, že namietal porušenie svojich práv postupom v sťažnosti uvedených súdov počas súdneho trestného konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal (...).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom (...), ktorý rozhodne o (...) oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak [§ 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

Návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že v sťažnosti uvedené subjekty porušili ním označené základné práva.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 34/99, II. ÚS 32/00, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02) sa ochrana základného práva vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecnými súdmi) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vychádza pri tom z toho, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci, ktorý (účel) sa dosiahne právoplatným rozhodnutím.

Sťažovateľ v sťažnosti doručenej ústavnému súdu 14. septembra 2005 namietal porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Bez ohľadu na označenie zodpovedných subjektov (Slovenská republika,

ministerstvo spravodlivosti) ústavný súd konštatuje, že v čase doručenia sťažnosti už tvrdené porušenie práv sťažovateľa netrvalo. Konanie, v ktorom malo dochádzať k zbytočným priet'ahom, bolo už skončené rozsudkom, ktorý nadobudol podľa zistenia ústavného súdu právoplatnosť 14. septembra 2004.

Tento skutkový stav bol základom pre záver ústavného súdu, že sťažnosť je zjavne neopodstatnená. Z toho dôvodu ústavný súd sťažnosť odmietol už po jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že posudzovaná sťažnosť bola podaná tiež po zákonom ustanovenej lehote.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomia o inom zásahu, ktorým malo byť spôsobené namietané porušenie základného práva. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo o inom zásahu dozvedieť.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu jednou zo zákonných podmienok pre prijatie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 75/04).

Ústavný súd už judikoval, že v kontexte citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je v zásade „iným zásahom“ pre počítanie lehoty pre včasnosť podania sťažnosti (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03).

Na základe uvedeného sa lehota dvoch mesiacov na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, ktorou sa namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o porušení tohto základného práva dozvedieť. Začiatok zákonnej lehoty je teda v prípade tohto práva vymedzený subjektívne podľa možnosti sťažovateľa dozvedieť sa o jeho

porušení. Posúdenie tejto možnosti je vždy individuálne vzhľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu. Ústavný súd pritom prihliada tak na účel tohto základného práva, ako aj na účel predmetnej zákonnej lehoty.

Pokiaľ ide o konkrétne okolnosti rozhodujúce pre plynutie zákonnej lehoty na podanie sťažnosti, z obsahu sťažnosti sťažovateľa vyplýva, že o namietaných skutočnostiach týkajúcich sa postupu okresného súdu sa sťažovateľ dozvedel najneskôr 21. januára 2005, keď mu bol rozsudok najvyššieho súdu doručený. Po tomto dátume sťažovateľ žiadny prietah vo veci konajúcich súdov už nenamietal ani neuvádzal. Predmetnú sťažnosť však ústavnému súdu podal až 14. septembra 2005, t. j. v čase, keď už uplynula lehota ustanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom. Ústavný súd pritom nezistil z obsahu sťažnosti sťažovateľa žiadnu skutočnosť alebo dôvod na to, aby zákonnú lehotu dvoch mesiacov počítal v danej veci od neskoršieho času, než je čas, keď mu bolo doručené rozhodnutie najvyššieho súdu.

Z týchto dôvodov bolo možné jeho sťažnosť odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj ako návrh podaný oneskorene.

Taktiež vzhľadom na to, že v petite sťažnosti nesprávne označených zodpovedných subjektov, ktoré podľa sťažovateľa mali spôsobiť prietahy v predmetnom trestnom konaní súdnom, ide o nedostatok ich pasívnej legitímácie v konaní pred ústavným súdom je ďalším dôvodom odmietnutia posudzovanej sťažnosti jej neopodstatnenosť.

Záverom ústavný súd poznamenáva, že rozhodovanie o eventuálnej požiadavke sťažovateľa na náhradu škody spôsobenej postupom, resp. rozhodnutím štátneho orgánu nie je v právomoci ústavného súdu, ale všeobecných súdov.

V súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu je predmetom predbežného prerokovania iba rozhodovanie o návrhu vo vzťahu k základným právam alebo slobodám, porušenie ktorých sa namieta. Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá, ústavný súd už o jeho žiadosti o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

nerozhodol, lebo jeho poskytnutie je v zmysle čl. 127 ods. 3 ústavy viazané na vyhovenie sťažnosti.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. októbra 2005